

WINTER TUIN

Jaarverslag 2024

Jaarverslag

Stichting de Wintertuin
2024

Inhoud

BESTUURSVERSLAG	7
Inleiding	7
Reflectie op het resultaat	11
Uitvoering artistiek beleidsplan	16
ACTIVITEITENVERSLAG	19
Uitgelichte activiteiten	19
Overige activiteiten	31
<i>Producties & coproducties</i>	31
<i>Projecten & programma's</i>	41
<i>Educatie & werkplaats</i>	43
<i>Publicaties & uitgaves</i>	48
ACTIVITEITENOVERZICHT 2024	53
COLOFON	54

BESTUURSVERSLAG

Inleiding

Na de periode van improvisatie in de roerige beginjaren van de huidige kunstenplanperiode, stond 2024 volledig in het teken van de uitvoering van ons beleidsplan. We kijken terug op een energiek jaar vol activiteiten. Wintertuin was zichtbaar door het hele land: in azc's, bibliotheken, buurthuizen, scholen en universiteiten. We zochten de interactie met het publiek op festivals en podia in Nederland, Europa en het Caribisch gebied. Daarnaast organiseerden we tal van programma's in onze eigen regio en deelden we samen met bewoners en buurtgenoten een maaltijd tijdens het Vergezichtenfestival in Arnhem.

De terugkeer naar de meer normale situatie, bracht ook reflectie op de veranderingen in de planning van onze evenementen zoals die ontstonden tijdens de pandemie. Het Wintertuinfestival, dat sinds 1999 plaatsvond in november, organiseerden we tussen 2022 en 2024 in het voorjaar. Dat was een periode die minder kwetsbaar bleek voor verwachte beperkende coronamaatregelen. In 2024 besloten we met ingang van het volgende jaar weer terug te verhuizen naar onze oorspronkelijke periode. Per 2025 vindt het Wintertuinfestival weer plaats gedurende de laatste week van november.

toename internationale activiteiten

Een belangrijke ontwikkeling van het afgelopen jaar is de toename van de internationale activiteiten van Wintertuin. In september 2024 ging de derde editie van ons Europees talentontwikkelprogramma CELA van start, met maar liefst 12 organisaties uit 11 landen, 33 schrijvers en 99 vertalers. Tot de nieuw deelnemende landen behoort ook Oekraïne, dat een speciale opgave heeft waar het aankomt op het tot stand brengen van vertalingen van jonge Oekraïense schrijvers.

Naast het CELA project, maakte de EU bekend de aanvraag van Wintertuin om per 2025 een CELA platform te starten, te honoreren. In het platform zal Wintertuin als agent en aanjager nog meer kunnen betekenen voor de verspreiding van nieuwe literatuur.

In samenwerking met onze zusterorganisatie Wintertuin Curaçao en ArtEZ hogeschool voor de kunsten organiseerden we wederom een reeks talentontwikkeltrajecten op Curaçao, waarin jonge schrijvers en vertalers op het eiland intensieve begeleiding krijgen bij het opstarten en vestigen van hun beroepspraktijk. Uit deze trajecten verschenen in 2024 via Wintertuin Uitgeverij twee debuten: de tweetalige (Papiaments-Nederlandse)

bundel *Boka Yen/Mondvol* van Nathania Engelhardt en de roman *De Barmhartige Staat*, van Etienne Ys, oud-premier van de Nederlandse Antillen.

Dichter bij huis bood Wintertuin ook dit jaar een internationaal opkomende schrijver een residentie in Nijmegen aan met als doel deze maker te vertalen en te verbinden aan Wintertuins nationale netwerk van schrijvers, uitgevers en programmamakers. In 2024 werd dit een bijzondere residentie, van de schrijver Flurina Badel, die schrijft en publiceert in het Retoromaans, een van de oudste en kleinste Europese talen. De gehele maand november kreeg zij de kans afstand te nemen van haar dagelijkse werkzaamheden om teksten te bespreken met collega's en studenten aan ArtEZ, en aan nieuw werk te beginnen.

Samen met de verder uitgebreide Caribische activiteiten heeft de Europese inzet van Wintertuin in 2024 invloed gehad op de structuur van ons team. Gedurende het jaar hebben we gewerkt aan een intensieve herschikking van functies en verantwoordelijkheden. Ook is de samenstelling van het team op sommige posities aangepast. We werken nu met een teamleider die de dagelijkse leiding op zich neemt, en binnen de afdeling programma en uitgeverij zijn ook de internationale taken belegd, die we eerder freelance invulden. Dit proces van herschikking is per december 2024 afgerond.

festivals, programma's en projecten

In 2024 organiseerden we twee festivals in het voorjaar, het Wintertuinfestival en het Vergezichtenfestival, en Nieuwe Types, een industriedag voor literair makers en professionals in oktober. Nieuwe literaire producties, die hun première hadden op het Wintertuinfestival, vonden hun weg naar literaire podia, symposia, (film)festivals, en middelbare scholen.

Wintertuin zet zich in om programma's te ontwikkelen die gestoeld zijn op participatie en inclusie. Op deze manier willen we nieuwe makers bereiken en een publiek aanspreken dat ons anders minder snel zou vinden. In 2024 organiseerden we de derde editie van het Vergezichtenfestival. Hiervoor creëerden we een half jaar lang een open ruimte in het azc in Arnhem en de omliggende wijk. Samen met makers, bewoners, buurtgenoten en medewerkers van het azc verzamelden we verhalen, die uiteindelijk door de bewoners zelf op het festivalpodium werden gedeeld.

Ook vonden er in 2024 nieuwe edities plaats van onze lopende schrijfprojecten, zoals de Schrijfwerkplaats: een cursustraject creatief schrijven voor mensen die Nederlands leren. Deze edities werden georganiseerd in Arnhem, Nijmegen, Venlo en Maastricht.

Binnen het innovatieve project Robotstories – een samenwerking tussen Wintertuin, HKU, ArtEZ en de Vrije Universiteit Amsterdam – ontwikkelden we dit jaar speculatieve scenario's rondom de vraag of en hoe verhalende robots van betekenis kunnen zijn in

de zorg voor mensen met beginnende dementie. Schrijvers, robotwetenschappers, zorg-medewerkers en cliënten gingen hierover met elkaar in gesprek, in steeds wisselende samenstellingen. Dit project wordt gefinancierd vanuit de wetenschap, via de SIA regeling van het NWO.

educatie en talentontwikkeling

Wintertuin biedt ontwikkeltrajecten aan startende literaire makers om hun artistieke maakpraktijk te ontwikkelen. Deze makers werden gevraagd voor schrijfoopdrachten, traden als gastschrijver, -spreker of interviewer op bij evenementen, gaven cursussen en workshops op scholen en universiteiten, cureerden programma's of begeleidten schrijfwerkplaatsen. In 2024 werd Simon Mamahit aangesteld als stadsdichter van Nijmegen. Wintertuin begeleidt deze dichter en werkt samen met hem en diverse instellingen in de stad aan een educatief poëzieprogramma.

Onze inspanningen op het gebied van literaire talentontwikkeling wierpen opnieuw vruchten af: schrijver Steff Geelen tekende voor een debuutroman bij uitgeverij De Bezige Bij; Ushi Cop tekende bij De Arbeiderspers en Merlijn Huntjens bij uitgeverij De Harmonie. Van sommige schrijvers die we eerder begeleidten verscheen dit jaar een tweede of zelfs derde boek (Nikki Dekker, Lisa Weeda, Simone Atangana Bekono en Joost Oomen).

De activiteiten van Wintertuin zijn gericht op de ontwikkeling en inbedding van een artistieke beroepspraktijk. Al vanaf de basis investeren we in educatie en talentontwikkeling, op een laagdrempelige en toegankelijke wijze. Een voorbeeld hiervan is Literatuurnest, een maandelijkse werkplaats voor beginnende schrijvers, dichters en theaterschrijvers, die in 2024 maandelijks plaatsvond in Nijmegen, Arnhem, Tilburg en Utrecht en die een digitale editie heeft. We organiseerden dit jaar een reeks intensieve workshops voor makers die op verschillende manieren aan Wintertuin verbonden zijn: makers uit de ontwikkeltrajecten, deelnemers van Literatuurnest en onze Schrijfwerkplaats en studenten en alumni van de opleiding Creative Writing ArtEZ, waarvan Wintertuin initiatiefnemer en coördinator is. Deze workshops zijn afwisselend praktisch of creatief van aard en bieden jonge schrijvers een aanvulling op of verdieping binnen hun beroepspraktijk: van social media tot interviewen en van didactiek tot podcasten.

netwerk en samenwerking

Om deze activiteiten zo goed mogelijk regionaal en lokaal in te bedden en te presenteren, organiseerden we begin 2024 een wederom goed bezochte Open Dag, waarin onze makers en deelnemers aan onze verschillende schrijfwerkplaatsen elkaar konden ontmoeten, er presentaties werden gegeven over wat Wintertuin voor (beginnende) literaire makers kan betekenen en gezamenlijk workshops konden worden gevolgd.

Voor onze inspanningen op het gebied van educatie en talentontwikkeling werkten we ook in 2024 intensief samen met zowel lokale partners (bibliotheek Gelderland-Zuid en de Rozet, boekhandels, ArtEZ, Festivalhuis, Radboud Universiteit), regionale partners (Zorggroep Solis en de festivals DichterBij en Met Andere Woorden) als landelijke partners (onder andere via Kunstbende en Kleinkunstig). Met de coproductie *ZO DUS*, een samenwerking tussen Wintertuin, Het Zuidelijke Toneel en de opleiding Nederlandse Taal en Cultuur aan de Radboud Universiteit, toerden we ook dit jaar langs scholen in Gelderland, Noord-Brabant en Limburg, om leerlingen te enthousiasmeren voor het lezen van literatuur.

Vanuit de media werden Wintertuinproducties besproken in *De Theaterkrant*, *De Volkskrant*, *NRC*, *AD* (Mezza, weekendbijlage), *de Gelderlander*, *Tzum*, op Radio 1, L1 en verschillende lokale media op Curaçao en Suriname. Ook werd ons online podium Notulen van het Onzichtbare, waar dit jaar 71 publicaties op verschenen, opnieuw goed gevonden.

Voor onze activiteiten op het gebied van talentontwikkeling is Wintertuin aangesloten bij De Nieuwe Oost, een netwerkorganisatie van drie stichtingen: Wintertuin – literair productiehuis, Theater a/d Rijn – theater en dans, en BRUT – popmuziek. De Nieuwe Oost maakt per 2017 deel uit van de BIS, waarmee de toekomst van de netwerkorganisatie is gewaarborgd.

honorering plannen nieuwe periode

Afgelopen jaar was ook het jaar waarin we de aanvragen voor de nieuwe kunstenplanperiode indienden. Zowel lokaal, nationaal als Europees werden al onze meerjarenplannen volledig gehonoreerd.

De commissie van het Nederlands Letterenfonds schrijft:

“Het Wintertuinfestival onderscheidt zich door een rijk en gevarieerd programma dat zich richt op (jonge) doelgroepen, vaak ook als makers betrokken bij het festival. Deze opzet heeft het festival een eigen signatuur en landelijke uitstraling gegeven. De werkwijze van Wintertuin, met veel aandacht voor eigen producties en een focus op innovatie, toegankelijkheid en inclusie, maakt Wintertuin volgens de commissie de vernieuwendste organisatie onder de aanvragers.

Wintertuin vertaalt haar missie en visie goed in urgente en prikkelende programma's, zoals het Vergezichtenfestival, waar uiteenlopende verhalen van (voormalige) azc-bewoners en wijkbewoners door henzelf en bekende auteurs en artiesten worden gedeeld. Ook de brug naar de wetenschap met het programma Robotstories, in samenwerking met de HKU en VU, vindt de commissie sterk. Daarnaast is er lof voor de internationale activiteiten van Wintertuin. Als initiator en coördinator van het unieke CELA-programma biedt de organisatie jonge schrijvers, vertalers en professionals kansen voor verdere professionele ontwikkeling binnen een Europese context. De inzet van Wintertuin om de literaire infrastructuur op Curaçao te versterken, door masterclasses te organiseren en chapbooks in het Papiaments, Spaans en Nederlands uit te geven, wordt eveneens zeer gewaardeerd door de commissie."

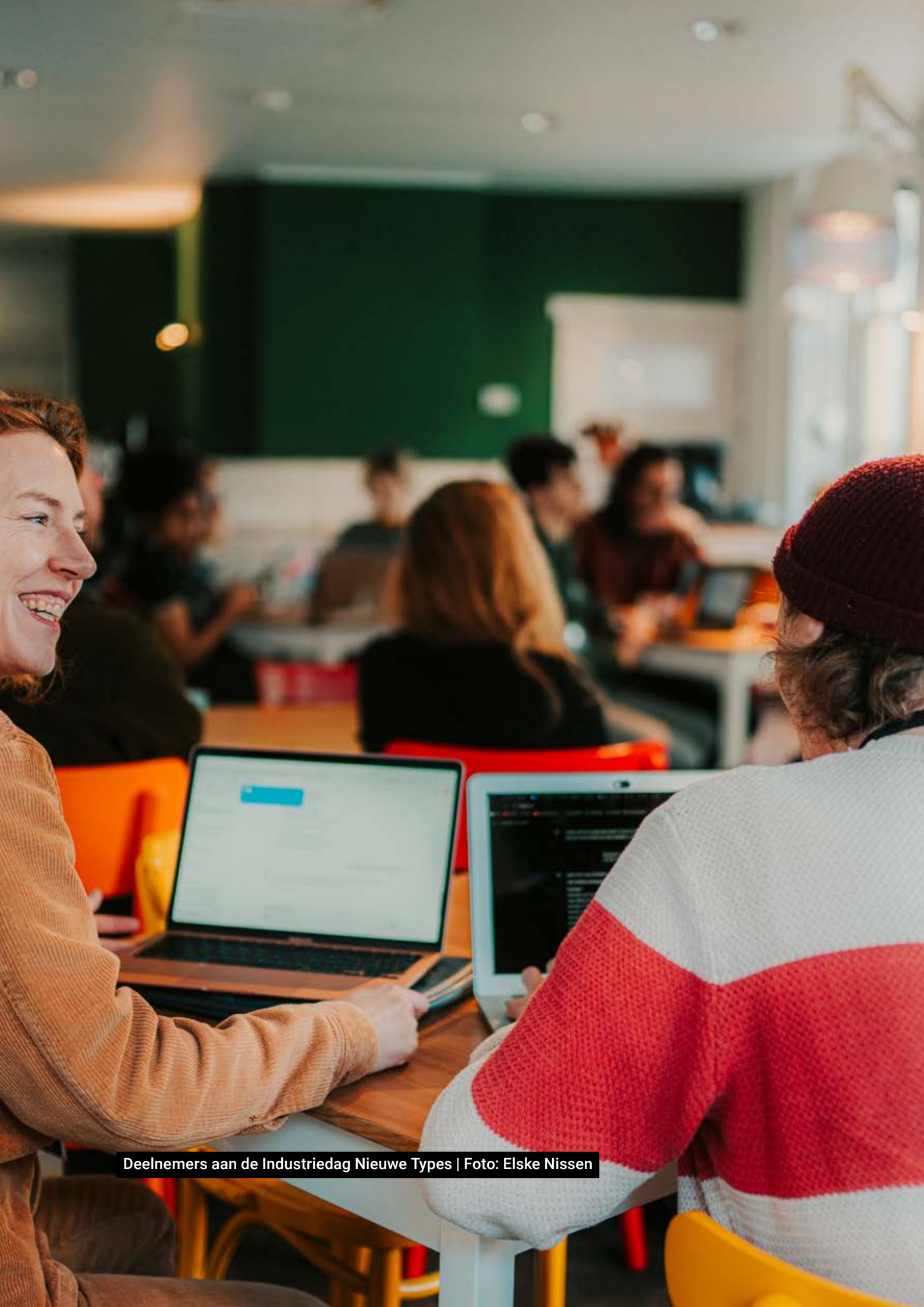
Reflectie op het resultaat

Wintertuin heeft een stevige financieringsmix van overheden (EU, provincies en gemeenten), publieke fondsen (Letterenfonds en Fonds Cultuurparticipatie) en diverse private fondsen, naast de eigen inkomsten. Dit betekent dat de kwaliteit en continuïteit van onze kernactiviteiten gewaarborgd zijn. De financiële positie van de stichting is solide. Over het boekjaar 2024 boeken we een positief resultaat.

Wij hanteren een model waarbij uitstromende makers in de beginfase ondersteund worden met coproductiebijdragen. Op termijn worden voor diensten zoals ruimtegebruik, advisering en begeleiding passende vergoedingen of honoraria in rekening gebracht. Voor onze schrijvers betekent dit bijvoorbeeld dat wij een commissie van 15% hanteren bij commerciële contracten die via ons worden afgesloten met uitgeverijen.

De begroting is opgesteld op basis van de ervaring die de organisatie heeft in risicoanalyse en -beheersing. Er is voorzien in volledige dekking van de vaste lasten en de uitvoering van de prestatieafspraken. De directe inkomsten vormen hierbij de meest variabele component. Bij positieve resultaten wordt een bestemmingsreserve gevormd ter versterking van de continuïteit.

De exploitatie rust op structurele financiering voor kernactiviteiten (enerzijds festivals en programma's en anderzijds talentontwikkeling) en aanvullende projectfinanciering voor producties, publicaties en tournees. Bij tegenvallende inkomsten uit projectsubsidies, sponsoring of opdrachten, wordt tijdig bijgestuurd op de projectmatige inzet.

Deelnemers aan de Industriedag Nieuwe Types | Foto: Elske Nissen

Projecten worden uitsluitend uitgevoerd wanneer de benodigde financiering volledig is gewaarborgd.

Wintertuin heeft ook ambities op het gebied van het ontwikkelen van innovatieve verdienmodellen voor onze makers. Wij stimuleren actief het besef dat vaardigheden binnen een artistieke beroepspraktijk ook inzetbaar zijn in opdrachtssituaties buiten de eigen sector. Zo zijn makers actief in de zorg, het onderwijs, en als schrijver binnen de publieke en private sector.

Personeelsbeleid en goed werkgeverschap

Wintertuin had in 2024 een personeelsbezetting van 12,11 fte, waarvan 8 in vast dienstverband. Ons personeelsbeleid is net als het artistieke beleid gericht op ontwikkeling. Vaak komen medewerkers binnen als stagiair en groeien ze door naar andere functies. Ook komen medewerkers regelmatig terug als maker of redacteur. Er is sprake van lokale inbedding: vrijwilligers bij onze festivals komen stagelopen (derde- en vierdejaarsstudenten), de vrijwilligerscoördinatie ligt vaak in handen van oud-stagiairs. Goed werkgeverschap komt ook tot uitdrukking in (bij)scholing, detachering en shadowworking bij internationale collega-organisaties, jobcoaching en gratis voorstellings- en concertbezoek.

Codes Fair Practice, Cultural Governance en Diversiteit & Inclusie

Wintertuin onderschrijft de kernwaarden van de Fair Practice Code. Als een niet-klassiek literair agent die als ambassadeur en verbinder gericht is op de inbedding van nieuwe schrijvers in de hybride literaire cultuur hebben we een voorbeeldfunctie op het gebied van goed werkgeverschap en honorering. Daarnaast komen we als bemiddelaar op voor betere honoraria voor schrijvers en de professionalisering van de sector als geheel. Als gevolg van de coronacrisis, waarin de culturele sector onder een ongekende druk is komen te staan, hebben we de Fair Practice code een terugkerend onderwerp van gesprek gemaakt op de agenda van het in 2020 geïnitieerde landelijk letterensectoroverleg VLAM2021. Vanuit VLAM worden er gesprekken gevoerd met het Platform ACCT en met het Letterenfonds, Lira, Kunsten'92 en de Raad voor Cultuur. Door deze samenwerkingen en door coproducties met andere organisaties en (kunstvak)opleidingen, maken we eerlijke betaling en goede werkomstandigheden tot een gedeelde verantwoordelijkheid. Resultaat hiervan zijn onder meer de in 2024 vastgelegde sectorbrede honoraria-afspraken voor optredende schrijvers.

Stichting de Wintertuin volgt de geldende cao Uitgeefbedrijf als uitgangspunt voor de beloning van onze medewerkers (zowel tijdelijke als vaste contracten). Bij freelancers volgen we (de ontwikkelingen rondom) de Wet WAB. Voor honorering van auteurs en artiesten volgen we de richtlijnen van de Ketentafel, de Schrijverscentrale en het Lirafonds. We begeleiden de schrijvers uit ons netwerk intensief bij onderhandelingen en (financiële)

afspraken. Bij nieuwe producties of schrijfp opdrachten leggen we afspraken over auteursrecht vast.

We creëren een veilige, gezonde en plezierige werkomgeving voor al onze werknemers. Uiteraard zijn we bewust van de hoge werkdruk in de sector. Er is een HR manager aangesteld, een vertrouwenspersoon en een personeelsvertegenwoordiging waar medewerkers terecht kunnen met vragen, klachten en wensen, onder meer over overbelasting. We werken met een protocol Veilig Werken waarin beschreven staat wat wij onder veiligheid verstaan, hoe we die waarborgen en welke mogelijkheden wanneer de veiligheid op een gegeven moment ontbreekt. Bij het onboarden van nieuwe medewerkers en bij de instroom van nieuwe makers, wordt het protocol besproken. Het protocol wordt jaarlijks via de preventiemedewerker besproken en zo nodig bijgesteld. Verschillende collega-instellingen, zoals Music Meeting en Go Short, hebben ons protocol inmiddels als leidraad gebruikt bij het opstellen van een eigen protocol.

Wintertuin past de principes en aanbevelingen van de code Cultural Governance toe. Wij werken met het Raad van Toezicht model. De directie/het bestuur wordt gecontroleerd en geadviseerd door de Raad van Toezicht, die de code volgt. Voorbeelden hiervan zijn de jaarlijkse functioneringsgesprekken met de directeur, de jaarlijkse zelfevaluatie van de Raad van Toezicht en het werken met profielen voor de Raad van Toezicht. Er is een rooster van aftreden, er zijn reglementen voor de directie en voor de Raad van Toezicht. Momenteel is de opdracht aan de Raad onbezoldigd; zowel Raad als bestuur hebben de wens uitgesproken om voor de komende periode te kijken naar een eventuele vergoeding passend bij de aard en omvang van de opdracht en de organisatie. Eventuele nevenfuncties die kunnen conflicteren met een functie binnen de Raad van Toezicht, worden expliciet benoemd. Op dit moment zijn er op dit terrein geen conflicten. De Raad van Toezicht bestaat uit Sharon de Randamie, Bert Krikke, Helleke van den Braber, Siart Smit en Malika Soudani.

Wintertuin streeft naar een organisatie waarin meerstemmigheid en diversiteit structureel zijn verankerd. We hanteren een open, samenwerkingsgerichte werkwijze, met aandacht voor gedeeld eigenaarschap, onderlinge ondersteuning en collectieve verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd erkennen wij dat ons huidige team, evenals een aanzienlijk deel van ons publiek en onze partners, voornamelijk bestaat uit hoogopgeleide professionals met een West-Europese achtergrond.

Het is ons doel een platform te bieden dat ruimte biedt aan uiteenlopende kunstdisciplines, (gender)identiteiten, culturele achtergronden en fysieke en mentale capaciteiten. Dit vraagt om een voortdurend, kritisch zelfonderzoek en concrete maatregelen.

Wintertuin draagt bij aan culturele diversiteit en inclusie door het bevorderen van pluriform vakmanschap en het faciliteren van platformen waarop literaire makers traditionele structuren in de keten kunnen doorbreken. In samenwerking met externe adviseurs evalueren wij systematisch onze esthetische voorkeuren en kwaliteitscriteria. Wij verbreden

Marjolein Visser in gesprek met deelnemers aan de Schrijfwerkplaats | Foto: Linde Dorenbos

actief onze netwerken, maken blinde vlekken inzichtelijk en betrekken ervaringsdeskundigen en andere vormen van 'geleefde' kennis en expertise bij ons werk.

De code Diversiteit & Inclusie is geïntegreerd in ons beleid en wordt toegepast op de onderdelen programma, publiek, partners en personeel. Dit vertaalt zich naar de inzet van een divers samengesteld team van curatoren, een aangepast scoutings- en begeleidingsbeleid voor nieuwe schrijvers, en een gerichte werving van medewerkers en stagiairs uit ondervertegenwoordigde groepen. Dit draagt bij aan meerstemmigheid, bevordert doorstroom en vergroot gedeeld eigenaarschap binnen de organisatie.

Jaarlijks wordt het thema diversiteit en inclusie meerdere malen besproken in stafoverleggen en medewerkersbijeenkomsten. Tijdens deze momenten wordt de voortgang geëvalueerd en worden concrete vervolgstappen bepaald.

Uitvoering artistiek beleidsplan

Wintertuin richtte zich in het jaar 2024 op het uitvoeren van het beleidsplan 2021-2024. In dit beleidsplan wordt de missie van Wintertuin als volgt omschreven:

Wintertuin ziet de literaire cultuur als een middel om verbindingen tot stand te brengen: verbindingen tussen verschillende groepen mensen; tussen lezers en schrijvers; tussen literatuur en andere kunstdisciplines; tussen innovatie en mainstream; en tussen artistieke en maatschappelijke thema's.

Voor de periode 2021-2024 stelden we onszelf ten doel:

- literaire manifestaties en producties te maken die artistiek van hoog niveau zijn en een groot, divers publiek bereiken;
- bij te dragen aan diversiteit en inclusie, als integraal onderdeel van ons beleid;
- kwetsbare groepen zoals oudere mensen en mensen die naar Nederland zijn gevlucht te bereiken en te betrekken;
- uitwisseling en ontwikkeling van literaire vaardigheden, kennis, inzichten en methodes te organiseren en te stimuleren;
- activiteiten te initiëren die gericht zijn op artistiek experiment, op de ondersteuning van literaire makers en op versterking van de pluriformiteit van de literaire cultuur;
- vanuit de stedelijke inbedding in Nijmegen en Arnhem, aangehaakt op een sterk nationaal netwerk, nadrukkelijk binnen een internationaal netwerk te opereren.

We constateren dat Wintertuin, zowel het afgelopen jaar als gedurende de gehele afgelopen kunstenplanperiode, de gestelde doelen ruimschoots heeft gehaald. Vooruitkijkend naar de nieuwe kunstenplanperiode richten we ons nadrukkelijk op de volgende stappen, met bijzondere aandacht voor internationale uitbreiding. Vanuit onze kernmissie blijven we inzetten op de kracht van literatuur en verhalen als middel om mensen en culturen met elkaar te verbinden.

Nijmegen, 18 maart 2025

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'F' followed by a horizontal stroke and a small vertical mark.

Frank Tazelaar
directeur-bestuurder

Simon Mamahit, Nijmeegs Stadsdichter | Foto: Elske Nissen

ACTIVITEITENVERSLAG

Uitgelichte activiteiten

Wintertuinfestival

Uitvoeringen: 1 editie met 42 programma's

Het Wintertuinfestival viert jaarlijks uitgesproken verhalen in diverse vormen. Wintertuin programmeert gevestigde namen naast opkomend talent, presenteert nieuwe producties en presentaties van bestaande projecten en brengt dit samen in een bomvol programma vol experiment, entertainment en verdieping in poppodium Doornroosje in Nijmegen. Het Wintertuinfestival 2024 vond plaats op Tweede Paasdag 1 april en stond dit jaar in het teken van het thema 'Taal als een thuis'.

Het thema en de programmering kwamen tot stand in gesprek met makers en relevante partners uit de maatschappelijke en culturele sector. Voor een aantal programma's zijn makers ingezet als curator. Dit zorgde voor een breed en pluriform geluid. Een voorbeeld van een programma dat uit deze werkwijze is gekomen is Poëzie in gebarentaal, dat na een succesvolle editie op het festival ook op Lowlands op het toneel is verschenen.

Het programma bood een breed scala aan activiteiten. Zo vond 'Het Grote Gesprek' plaats, waarin schrijver en journalist Annemarie Haverkamp in gesprek ging met Tommy Wieringa en Lisa Weeda over de toegankelijkheid van taal en de vraag hoe taal een thuis kan zijn. Daarnaast waren er voordrachten van nieuwe Wintertuinmakers zoals Jasper Albinus, Maaïke Rijntjes en Thom Wijenberg, die hun unieke stemmen presenteerden aan het publiek.

Het festival bood ook ruimte voor bijzondere performances, zoals 'Onder de huid', een performatief gesprek tussen schrijvers Jante Wortel en Corinne Heyrman over de relatie tussen schrijver en personage, gebaseerd op persoonlijke ervaringen met eetstoornissen. Daarnaast konden bezoekers deelnemen aan een spoedcursus literair vertalen onder leiding van Cătălina Oşlobanu, een professioneel literair vertaler Nederlands-Roemeens.

Om elk programmaonderdeel een passende plek te geven hebben we door heel Doornroosje, in de zalen, het café, kleedkamers en de parkeerplekken programma gemaakt. Dit levert unieke optredens op unieke plekken op, die de inhoud verder ondersteunen. Zo boden we bijvoorbeeld ruimte aan maker Maureen Ghazal om in een kleedkamer in een intieme setting op zoek te gaan naar het antwoord op de vraag: 'hoe kan je in een schrijfproces lichaam en geest verenigen?'. Door de setting ontstond er plek voor kwetsbaarheid en openheid.

Met meer dan vijftig artiesten bood het Wintertuinfestival 2024 een veelzijdig programma dat de rijkdom en diversiteit van taal en literatuur vierde. In de festivalenquête die achteraf werd afgenomen noemde een bezoeker het festival “een heel leuke, positieve eerste kennismaking met een literatuurfestival”, en gaf een ander aan “verrast, geraakt en geïnspireerd” te zijn. Vanuit de pers was er aandacht in *de Volkskrant*, *de Stentor* en de *Gelderlander*.

“Één groot feest van diversiteit”.

De Nijmeegse Stadskrant over het Wintertuinfestival

CELA

Europees talentontwikkelpoject voor vertalers, schrijvers en literair professionals
Uitvoeringen: 3 online specialisation masterclasses, 9 live teammeetings op locatie, 1 online openingslezing, 2 hybride panelgesprekken, 1 live evenement op de Frankfurter Buchmesse, 1 internationale stafmeeting (Escuela de Escritores, Madrid)

CELA (Connecting Emerging Literary Artists) is een internationaal samenwerkingsproject voor talentontwikkeling van startende vertalers en schrijvers in Europa. In 2024 startte de derde editie van dit project, dat in 2019 begon en sindsdien wordt gefinancierd door het Creative Europe programma van de EU. CELA is een samenwerkingsverband tussen 12 literaire organisaties uit 11 Europese landen, die samen 33 schrijvers en 99 vertalers ondersteunen en samen een netwerk vormen ter versterking van de Europese literaire industrie. Het project is gericht op het vertalen van teksten, mentorschapsprogramma's, masterclasses en workshops voor deelnemers en staf, presentaties en pitchprogramma's op internationale en nationale boekenbeurzen en performances op literaire festivals. Op deze manier geeft CELA startend literair talent toegang tot de internationale literaire infrastructuur.

In 2024, het eerste jaar van de derde editie, kwamen alle teamleden samen om de nieuwe editie op te starten. Alle deelnemers werden geselecteerd via nationale selectiecampagnes, en voor iedere vertaler werd tevens een mentor gevonden. Voor deelnemers werden op nationaal niveau live ontmoetingen georganiseerd en het project opende met een online lezing van de Oekraïense schrijfster Oksana Zabuzhko. Er werd een start gemaakt met het online masterclass curriculum en we presenteerden CELA tijdens een evenement op de Tsjechische stand op de Frankfurter Buchmesse.

Daarnaast deed Wintertuin in 2024 opnieuw een aanvraag bij Creative Europe, dit keer voor de oprichting van een CELA Platform: een follow-up project waarin CELA met een uitvoerig beurzensysteem vertalers en uitgevers kan ondersteunen bij de totstandkoming en promotie van vertalingen van het werk van startende schrijvers in Europese kleine

Deelnemers CELA | Foto: Foto La Wagemann

taalgebieden. Deze werd gehonoreerd; het CELA Platform gaat in oktober 2025 van start met maar liefst 14 organisaties uit 12 landen.

CELA #3 in cijfers:

- Aantal landen: 11 (Nederland, België, Tsjechië, Italië, Servië, Polen, Slovenië, Spanje, Roemenië, Bulgarije en Oekraïne);
- Aantal deelnemers: 12 literaire organisaties, 2x 33 schrijvers, 99 vertalers, 53 teamleden, 160 CELA alumni, 10 literair consultants, 110 coaches en mentoren, 50+ betrokken partners;
- Aantal publicaties: >100 publicaties in alle deelnemende landen;
- Aantal teksten in 10 talen: 660 korte verhalen;
- Aantal activiteiten: 2 cycli met in iedere cyclus: 11 online masterclasses, 1 plenaire werkweek, 24 job shadowtrajecten, 11 literaire festivals.

Wintertuin op Curaçao

Publicaties, boektour, Creative Writing cursus, festival

Uitvoeringen: Creative Writing Academy Curaçao (3 cursussen en 1 masterclass met in totaal 62 deelnemers), Wintertuinfestival Curaçao (boekpresentaties van twee nieuwe Wintertuinpublicaties), boektour Nederland (14 presentaties door schrijvers Etienne Ys, Maghalie George, Nathania Engelhardt en Aline Abdul)

Onze projecten op Curaçao waren ook in 2024 gericht op het leveren van een bijdrage aan de versterking van de Curaçaose literatuursector en aan de samenwerking en toegankelijkheid van het Nederlandstalige literaire veld voor talentvolle Curaçaose schrijvers. Dit deden we door middel van een reeks van drie schrijfcursussen en een masterclass, in september 2024 verzorgd door Joeri Oltheten, Julien Ignacio, Kim van Kaam, Frank Tazelaar en Dennis Gaens.

Ook boden we redactie en schrijfbegeleiding aan tien schrijvers op het eiland, die werken aan een publicatie. In 2024 begeleidten en publiceerden we het tweetalige chapbook *Boka Yen/Mondvol* van Nathania Engelhardt en de roman *De Barmhartige Staat* van Etienne Ys. Beide boeken werden gepresenteerd op het volledig uitverkochte Wintertuin Curaçao Festival. Ook organiseerden we in 2024 een succesvolle tournee van talentvolle schrijvers van Curaçao in Nederland. Vanuit het Wintertuinfestival in Nijmegen werden optredens verzorgd in Den Bosch, Den Haag, Rotterdam, Amsterdam, Leiden, Tilburg, Leeuwarden, Zwolle, Eindhoven, en Delft. De boektournee trok veel enthousiast publiek.

Maghalie van der Bunt-George op het Wintertuin Festival Curaçao | Foto: Ramsay Soemanta

Moni Zwitserloot op Nieuwe Types | Foto: Elske Nissen

“Deze boektour markeert een keerpunt
in de Caribische literatuur.”

Antilliaans Dagblad

Nieuwe Types

Industriedag voor literair professionals

Uitvoeringen: 1 editie met 7 programma's

Op vrijdag 11 november vond Nieuwe Types, de industriedag voor makers en professionals, plaats in Theater a/d Rijn in Arnhem. Deze dag is bedoeld voor literair makers in de breedste zin van het woord, en voor literair professionals (programmamakers, redacteurs, uitgevers of mensen anderszins werkzaam in het veld). Dit jaar was het onderliggende thema 'co-creatie', waarbij we gekeken hebben naar verschillende invullingen van samenwerking en wat dit schrijvers en (beginnende) makers kan brengen.

Voor deze dag stelde Wintertuin een inspirerend programma samen. De dag werd geopend door Clarice Gargard, die haar visie over De Staat van het Verhaal uitsprak voor een volle zaal. Deelnemers konden daarna speeddaten met makers, schrijvers en uitgevers of een workshop volgen van Arita Baaijens over 'Co-creatie met het landschap'. Arita onderzoekt hoe je taal kan verruimen om plaats te maken voor het niet-menselijke. In deze workshop werden de deelnemers meegenomen in haar onderzoek en gingen ze zelf aan de slag met het verwilderen van de taal. Na een korte wissel begon het panel Conversations: On Writing as Activism (zie verderop in het jaarverslag). Tegelijkertijd vond de workshop 'Co-creatie met AI' plaats, gegeven door Jorrit Thijn, die met de deelnemers de verschillende mogelijkheden ging verkennen: van prompt engineering, de AI als inspirator en corrector, maar ook de AI als performer van je werk. De ethische aspecten van werken met AI bleven hierbij niet onbesproken.

Na een hapje en drankje begon het avondprogramma, waarin makers Sandy Bosmans, Wietse Leenders en Moni Zwitterloot hun work-in-progress presenteerden. Onder leiding van presentator en gespreksleider Lin An Phoa gingen ze daarna in gesprek met het publiek om feedback op te halen over wat de performance hen deed voelen, beleven en meemaken.

Een greep uit de reacties van deelnemers:

“Ik ben al vaker geweest en wist wel wat te verwachten. Goede gesprekken met literair professionals en een fijne workshop. Dit is ook zeker waargemaakt, ik ben er zelfs met een heel nieuw projectidee weggelopen!”

“Heel fijn, het ging er gemoedelijk aan toe. Het was fijn om even met mensen uit het veld te praten die ik nog niet op een andere manier had leren kennen. Het breekt het ijs ook meteen.” (over de speeddates)

Op de vraag of deelnemers een volgende editie zouden terugkomen, reageerde 87% bevestigend; de rest van de respondenten gaven aan om het jaar te willen komen of het te laten afhangen van de inhoud van de workshops. Niemand gaf aan niet terug te willen komen.

Schrijfwerkplaats

Creatief schrijven voor volwassenen die Nederlands leren

Edities: 2

De Schrijfwerkplaats is creatief schrijven voor mensen die Nederlands leren. Jonge schrijvers begeleiden de deelnemers bij het oproepen en optekenen van hun verhalen. De deelnemers, allen volwassen NT2-leerlingen, schrijven en herschrijven hun verhalen, gedichten en columns onder deze professionele begeleiding. Het creatief schrijfproces is een aanvulling op de taallessen die de deelnemers volgen bij NT2-scholen en Taalcafés, en focust op de artistieke expressie in het Nederlands.

We richten ons met de Schrijfwerkplaats op mensen met een vlucht- of migratieachtergrond die een serieuze interesse voor het makerschap hebben. De nadruk ligt op de artistieke ontwikkeling en aansluiting op Wintertuins netwerk van (literatuur)organisaties, festivalpodia en jonge makers. De deelnemers werken toe naar een publicatie. Ook presenteren ze het resultaat op podia, in podcasts en via (digitale) publicaties.

In 2024 hebben schrijvers Maaïke Rijntjes, Sanne van Otten en Sam Theunissen samen 17 nieuwe schrijvers begeleid op twee locaties: Rozet en azc-Elderhoeve in Arnhem. Gedurende 9 weken kwamen de deelnemers elke donderdag bij elkaar om te leren zichzelf te uiten en hun gevoelens op papier te zetten. De deelnemers deelden hun verhalen en gedichten niet alleen in het boek, maar ook op podia tijdens de UITnacht in Arnhem (26 januari), het Vergezichtenfestival (15 juni) in azc-Elderhoeve en het Peace by Peace (22 september) festival in Nijmegen.

De bundel *Een bewolkte hemel* is het resultaat van de Schrijfwerkplaats die in het voorjaar plaatsvond in Arnhem. Van april tot juni werkten Diana Mattheij, Konstantinos Razos, Masoma Sultani, Piter Arrian, Svitlana Barantsova, Xiaoru, Jean Michel Kola, Shewit Fshatsien en Zakia Issa aan hun teksten onder begeleiding van Maaïke Rijntjes in Rozet en Sanne Aletta van Otten in azc Elderhoeve. Op woensdag 25 september werd de bundel aan het publiek gepresenteerd.

Vanwege het succes van de eerste editie in Arnhem hebben we in het najaar een tweede editie van de Schrijfwerkplaats georganiseerd. Angel Huang, Anika Faarhan, Bala Qadir, Dawood Sulaiman, Mahesh Dutt, Samuel Irakoze (Sammy), Santiago Yanzaguano en Svitlana Iurets kwamen wekelijks samen van oktober tot december onder begeleiding van schrijver Sam Theunissen. Het resultaat is het boek *Echo's van de hele wereld* dat gepresenteerd werd op 20 maart in Rozet.

Reacties van deelnemers aan de Schrijfwerkplaats Arnhem:

“Dagen, maanden en jaren
Was ik mijn pen vergeten.
Maar nu: er is een pen in mijn hand!
En die wil ik niet meer neerleggen.”

Xiaoru

“Nederlands is de sleutel van mijn toekomst.
Bij de Schrijfwerkplaats leer ik de nuances van de taal.”

Bala Qadir

Vergezichtenfestival

Festivaldag in azc Elderhoeve

Uitvoeringen: 1

Op zaterdag 15 juni bruiste azc Eldenhoeve in Arnhem tijdens het Vergezichtenfestival 2024. Bewoners van het azc, omwonenden en het Wintertuinteam sloegen de handen ineen om er een onvergetelijke dag van te maken. Met verhalen, gerechten en diverse culturele elementen creëerden we een bruisende mix van culturen, met als doel verbinding te maken en een breder beeld te geven van het leven van azc-bewoners in Nederland. Bijna 500 mensen bezochten het festival en genoten van de heerlijke gerechten die werden bereid door de azc-koks onder leiding van Henry Alles. Jong en oud genoten van de muziek van Alex Siegers en lieten zich inspireren door de verhalen van schrijvers die een nieuw leven opbouwen in Nederland.

Performance van Domeless op het Vergezichtenfestival in azc Arnhem | Foto: Petra Katanic

Ieder jaar ontwikkelen de bewoners van het azc in samenwerking met de festivalredactie de programma's en invulling van de dag. Zo ook dit jaar: zes maanden lang heeft de festivalredactie elke maand één dag op het azc gewerkt met de bewoners. Er werden ideeën uitgewisseld en opgedaan en we trokken samen de wijk in op zoek naar perfecte plekken om verhalen te vertellen. Aan de hand van het thema "Hier en daar, samen!", bedacht en vertaald door de bewoners in verschillende talen, vormden we verschillende festivalprogramma's: van persoonlijke verhalen over de reis naar Nederland, een modeshow met traditionele en feestelijke kleding, traditionele spelletjes uit onder andere Somalië en Centraal Afrika die overeenkomen met Nederlandse spellen en nog veel meer.

Schrijvers van de Schrijfwerkplaats Arnhem stonden voor het eerst op een festivalpodium om hun creaties te presenteren. Oud-deelnemers van de Schrijfwerkplaats Sait Gulsen en Maritza Serna interviewden bekende auteurs Murat Isik en Roxane van Iperen.

In het programma Ver-Talen tekenden schrijvers de verhalen op van azc-bewoners en buurtbewoners. Zo liep Sahra Mohamed twee dagen mee bij de voorbereidingen voor de festivallunch om de verhalen van de koks op te tekenen; vertelde Vera Corben het verhaal van fietsenmaker José de Groot die een opvolger zocht en Mei-yun Boswinkel het verhaal van meneer Tilleman, bewoner van Elden.

"Enkele honderden bezoekers én veel bewoners van het azc kregen een mooi en wisselend programma voorgeschoteld. Van zang, workshops djembe en schrijven met Loesje tot en met optredens van kinderen, schrijvers en verhalenvertellers; het werd zeer gewaardeerd. De bewoners – en vooral ook de kinderen – van het azc genoten met volle teugen."

website COA

Wintertuins Residency

Internationale schrijfresidentie in het Nijmeegse Besiendershuis

Uitvoeringen: 1 editie met 4 programma's

Sinds 2021 biedt Wintertuin jaarlijks een internationale opkomende schrijver een residentie van een maand in het Nijmeegse Besiendershuis aan. We richten ons voornamelijk op de ontvangst van opkomende schrijvers uit en vertalers van kleine taalgebieden, zoals het Moldavisch, Baltische talen en het Reto-Romaans, en willen daarmee naast het stimuleren van vertaling ook de diversiteit aan Europese talen vieren.

De Zwitserse schrijver en beeldend kunstenaar Flurina Badel was onze writer-in-residence in 2024. Sinds 2014 werkt ze als beeldend kunstenaar samen met Jérémie Sarbach. Als helft van het Badel/Sarbach duo won zij in 2019 de Manor Art Prize. In

hetzelfde jaar verscheen haar inmiddels veel vertaalde debuutbundel *tinnitus tropic* waarmee ze de Swiss Literature Prize won in 2020. In 2024 kwam haar eerste roman *Tschiera* uit.

Flurina is een voorvechter van het behoud van de Reto-Romaanse taal, streek en cultuur in Zwitserland. Buiten haar eigen geschreven werk richtte ze een instituut op voor Reto-Romaanse literatuur. Tijdens haar residentie gaf ze dan ook een masterclass op 6 december aan studenten van ArtEZ Creative Writing over het belang van het schrijven vanuit een klein taalgebied. Daarnaast ging ze in gesprek met makers uit ons talentontwikkeltraject op 15 november, nam ze deel aan de paneldiscussie Conversations tijdens Nieuwe Types, en werkte ze samen met rapper Alexander Moto aan een performance die op 24 november op Explore the North in Leeuwarden werd opgevoerd. Flurina's residentie werd afgesloten met een tekst in zine-uitgave die vanuit het Reto-Romaans naar het Nederlands vertaald wordt door literair vertaler Marthe Elzinga.

Overige activiteiten

Producties & coproducties

Poezië in gebarentaal

literair programma op Lowlands

Uitvoeringen: 1

Naar aanleiding van het programma 'Poëzie in Gebarentaal' op het Wintertuinfestival 2024 werd Wintertuin benaderd door Lowlands of we eenzelfde programma wilden samenstellen voor het literatuurpodium van het festival.

In een bomvolle festivaltent op 16 augustus lieten twee projecten op hun eigen manier van zich horen. 'UnSpoken' is een project van stichting Possibilize (voor doven en slecht-horendencultuur) waarbij spoken word-artiesten gekoppeld worden aan deafperformers. De stukken werden live voorgedragen en direct door de deafperformer geïnterpreteerd. Dit betekent dat de tekst niet alleen woordelijk vertaald wordt in gebarentaal, maar ook met passie en gevoel voor ritme gebracht wordt.

Met ons programma stond ook voor het eerst een dove artiest op het podium van Lowlands. De muziek van gebarentaalzangeres Ilse Jobse en haar vierkoppige band bestaat uit gebarentaal die op een swingende en gepassioneerde manier wordt gebracht. Zangeres Astrid van Assen interpreteerde de gebaren van Ilse in klanken. Het publiek kreeg door de host aangeleerd hoe je kunt klappen in gebarentaal, waarna er een geluidloze staande ovatie plaatsvond. De Adonis-tent op Lowlands was nog nooit zo stil en tegelijkertijd zo enthousiast!

Wintertuin sessie

Artistiek onderzoek met digitaal dossier

Uitvoeringen: 1

In 2023 zijn we begonnen met een nieuwe stijl Wintertuin sessies. Aan de hand van een zelfgekozen onderzoeksvraag stelt een maker van Wintertuin een talkshow samen die de thematiek in hun werk uitdiept. De sessies komen tot stand in nauwe samenwerking met de programmaredactie van Wintertuin en worden voorbereid met de hulp van ervaren programmamakers, interviewers en presentatoren. Na afloop wordt de conclusie, inclusief audio-opname van de avond, gepubliceerd in een onderzoeksdossier op ons online podium Notulen van het Onzichtbare.

Op maandag 1 april 2024 presenteerde schrijver Maureen Ghazal haar literaire talkshow *Een lichaam dat schrijft* tijdens het Wintertuinfestival in Doornroosje. In drie rondes

Wintertuin sessie Maureen Ghazal | Foto: Elske Nissen

ging Maureen op zoek naar een antwoord op de vraag: hoe kan je in een schrijfproces lichaam en geest verenigen? De eerste twee rondes bestonden uit een gesprek met en performance van Marieke Polderdijk en een performance van Pelumi Adejumo. De ruimte werd door kunstenaar Irma van Doornmalen omgetoverd tot een opzichzelfstaand lichaam, die in de laatste ronde het publiek meenam in een rituele ervaring. Op Notulen van het Onzichtbare vind je het dossier van haar Wintertuinsessie, met daarin een podcast gemaakt van de avond, een epiloog van Maureens hand, foto's en een hand-out als naslagwerk die er werd uitgedeeld.

Wintertuin x Dichterbij

Curatorschap poëziefestival Deventer

Uitvoering: 1 met 6 programma's

Op 24 juni vond het Deventer poëziefestival DichterBij plaats in theater MIMIK. Wintertuin werkte samen met de organisatie van DichterBij voor het programma van het festival. Samen creëerden we een deel van het programma, met voordrachten van Sam Theunissen en (voormalig) Wintertuinmakers Steff Geelen, Thom Wijenberg en Merel van Slobbe. Ook waren de cinepoems van Nieuwe Gronden te zien in een selectie van de nieuwste poëziefilms van het afgelopen jaar.

Brieven aan de toekomst

Ritueel over niet-menselijke rouw

Uitvoeringen: 2

In het programma 'Brieven aan de toekomst', bedacht door voormalig Wintertuinmaker Laurens van de Linde, ontwerpt Wintertuin een schrijfworkshop, wandeling en rouwritueel in één. Geen particuliere, menselijke rouw, maar de rouw om niet-menselijk verlies door klimaatverandering: van de verdwijnende vlinderpopulatie tot gedwongen evacuatie van gebieden die geteisterd worden door extreme droogte of extreme regenval. Onder begeleiding van schrijvers, theatermakers en wetenschappers brengen we persoonlijke verhalen samen en geven we vorm aan de gevoelens die naar boven komen bij verandering en verlies. Iedere wandeling resulteert in 'brieven aan de toekomst': een gezamenlijk ritueel op een toepasselijke plek onder leiding van kunstenaars, lokale bewoners en professionals.

In 2024 organiseerden we twee edities van Brieven aan de toekomst, in aanloop naar en op het Vergezichtenfestival. Op 9 juni was er een voorprogramma in samenwerking met Architectuurvereniging Nijmegen, met als thema de expansie van de Waal. Op het Vergezichtenfestival op 15 juni deelden Laurens en azc-bewoner Salah persoonlijke verhalen over water, waarna de aanwezigen (publiek, azc-bewoners en buurtbewoners) hun herinneringen over water op papier zetten. De brieven die hieruit ontstonden werden op

biologisch afbreekbaar papier geschreven en ritueel te water gelaten op een vijver, om daar op te lossen.

Nijmeegse Gedichtennacht

Jaarlijkse viering aan de vooravond van de landelijke Poëzieweek

Uitvoeringen: 1

De Nijmeegse Gedichtennacht, een samenwerking tussen Wintertuin, literair tijdschrift Op Ruwe Planken en Studievereniging voor Neerlandici (SVN), is een jaarlijks terugkerend evenement aan de vooravond van de landelijke Poëzieweek. Ieder jaar maken we een gezamenlijk programma met dichters, woordkunstenaars en muzikanten om de dichtkunst te vieren. Op vrijdagavond 26 januari organiseerden we de Gedichtennacht op onze thuisbasis, het Festivalhuis. Het thema van de Poëzieweek was 'thuis', wat wij hebben aangevuld met: 'Home is where the art is'. Voor de gelegenheid traden dichters Edward van de Vendel, Dewi de Nijs Bik, Madelief Lammers en Lin An Phoa op. We sloten de avond feestelijk af met The Super Soakers en de plaatjes van djduo Take me home, Country roads. In aanloop naar de Gedichtennacht las je werk van alle optredende makers op Notulen van het Onzichtbare.

“Aangezien een goede avond poëzie een stuk zeldzamer is dan een avond lekker ritmisch bewegen op muziek, is het evenement van grote toegevoegde waarde in het Nijmeegse cultuurlandschap. De avond blinkt uit dankzij de fijne line-up, het aandachtige publiek en de inzet van de organisatie. De Nijmeegse Gedichtennacht is erin geslaagd hun bezoekers zich een avondje thuis te laten voelen in de wereld van de poëzie.”

Algemeen Nijmeegs Studentenblad

Nieuwe Gronden/Wintertuins Cinepoem

Filmmakers en dichters maken samen cinepoems

Uitvoeringen: 2 nieuwe cinepoems, 5 vertoningen

Nieuwe Gronden is een productie van Wintertuin op het snijvlak van literatuur en film, vernoemd naar de gelijknamige geëngageerde film van Nijmeegs filmmaker Joris Ivens. Schrijvers maken samen met filmmakers korte literaire films of cinepoems. Op deze manier blazen deze jonge en getalenteerde kunstenaars een oude kunstvorm nieuw leven in, een kunstvorm die onlosmakelijk verbonden is met Nijmegen, en die de kracht heeft twee disciplines te vermengen tot een vollediger en urgenter verhaal.

In 2024 zijn twee nieuwe cinepoems in première gegaan op het wetenschapsfilmfestival InScience in maart 2024. Vervolgens zijn ze vertoond op het Wintertuin festival, Dichterbij, het Nederlands Poëziefilm Festival en de Arnhemse UITnacht. De makers waren Rutger Nijkamp en Femke Zwiép, en Lakaayscha (KAAYA) van Ewijk en Puck Füsers.

Talkpoeder

Performance met samenwerkingen tussen muziek en literatuur

Uitvoeringen: 2

Bij Talkpoeder onderzoeken we vormen van crossover tussen muziek en literatuur. Een muzikant en een schrijver maken samen in korte tijd een nieuw stuk. De schrijvers dragen voor uit eigen werk, de muzikanten reageren er muzikaal op. Op die manier versterken beide praktijken elkaar en leren de makers hun werk met een nieuwe blik te benaderen. In 2024 trad het duo Sam Theunissen (schrijver) en Rixle Blue (muzikant) op tijdens de Arnhemse UITnacht en het Deventer Kelderfest.

Wintertuin als Poëziecurator

Poëtische ingrepen in musea

Uitvoeringen: 3

Wintertuin treedt op als poëziecurator van tentoonstellingen in musea. Bijvoorbeeld door dichters uit te nodigen om in poëzie te reageren op beeldende kunst, en hier een programma met voordrachten en een debat omheen te maken, of door een poëziesuppoost in te schakelen die de bezoekers verrast met een andere kijk op de tentoonstelling.

In 2024 vroegen we dichters om zich te laten inspireren door de tentoonstelling *Into the Black Hole* in Museum Het Valkhof. Zo ontstond een blikverrijkende route door de collectie waarin wetenschap en kunst vermengd werd. In deze reeks verscheen poëzie van Jasper Albinus, Steff Geelen en Thom Wijenberg.

Co-producties met makers

Wintertuin biedt productie- en presentatiemogelijkheden aan schrijvers die buiten het boek artistiek onderzoek doen naar de reikwijdte van literatuur. Wintertuin werkt als platform waarbinnen schrijvers zich verder kunnen ontplooiën en de transmediale mogelijkheden van hun werk kunnen onderzoeken. Wintertuin functioneert als coproducent en presentatiepartner, en biedt daarnaast redactie en artistiek/zakelijk advies. Deze werking is een belangrijk onderdeel van de visie op de literaire cultuur, die steeds diverser en veelvormiger wordt.

Dans Dans Revolutie (co-productie)

Immersieve theaterinstallatie

Uitvoeringen: 80

DANS DANS REVOLUTIE is een immersive theaterinstallatie van auteur en maker Lisa Weeda in samenwerking met kunstenplatform BrotherTill en geproduceerd door Theater Bellevue en Wintertuin. De voorstelling ging in mei in première in Theater Bellevue, als onderdeel van Theater na de Dam. In kleine groepjes van 12 mensen werden bezoekers Besulia ingezogen, een fictieve plek in Oost-Europa, via telefoons, televisieschermen, een verhalende voice-over en een uitgebreid soundscape. Het publiek beleeft via de social media van de jonge Anna het uitbreken van een oorlog. Zij roept via haar kanaal de wereld op: dans de traditionele dans, de svaboda samoverzjenja, en help het kwaad buiten te houden. Hiermee plaatst de installatie zich in het hart van de huidige geschiedenis, waar oorlogen in real-time via social media worden verslagen.

DANS DANS REVOLUTIE is zowel een theatrale installatie als een (op research gebaseerde) roman van Lisa Weeda. Zij is, als schrijver met een Oekraïense achtergrond die al tien jaar onderzoek doet naar, kunst maakt en verhalen schrijft over oorlog, gefascineerd geraakt door het fenomeen 'wegkijken'. Lisa nam in het verleden deel aan het ontwikkeltraject van Wintertuin en studeerde Creative Writing aan ArtEZ. Het theaterproject draagt bij aan bewustzijn van handelingsvermogen en belicht hoe het enkel toeschouwer zijn van onrecht in een democratische rechtsstaat soms kan werken. Want waarom kijken we weg terwijl we praktisch alles kunnen zien?

Na de première in Bellevue stond *DANS DANS REVOLUTIE* in Theater De Landing in Amstelveen, in Theater aan de Rijn in Arnhem, in Odeon in Zwolle, in de Stadsgehoorzaal in Kampen en op het Nederlands Filmfestival in Utrecht.

DANS DANS REVOLUTIE werd lovend ontvangen door verschillende platforms. *De Volkskrant* (★★★★★) noemde de installatie "een uitzonderlijke prestatie" en "een klein verhaal over groot leed". *De Theaterkrant* prees *DANS DANS REVOLUTIE* om de "waardevolle metafoor voor hoe wij vandaag de dag een oorlog beleven", en noemde het "een knap in elkaar gezette vertelling, waar veel urgentie en verdriet uit spreekt". *De Groene Amsterdammer* prees de installatie om "de herhaling, de toon, de diepte ervan, het is vreselijk goed getroffen als een TikTok-account, compleet met hartjes en onbegrijpelijke stukjes pizza en een live feed voor reacties".

Als coproducent heeft Wintertuin financiële ondersteuning geboden bij de totstandkoming van de installatie, de voorstelling geprogrammeerd tijdens het festival Nieuwe Types in Theater aan de Rijn, en twee subsidieaanvragen gedaan voor een reprimetour.

Onder de huid (coproductie)

Theatrale performance

Uitvoeringen: 3

In de zomer van 2023 schreven Corinne Heyrman en Jante Wortel elkaar brieven. Beide schrijvers debuteerden een jaar eerder met debuutromans die gebaseerd zijn op persoonlijke ervaringen en waarin de hoofdpersonages een eetstoornis hebben. Dat schiep een band. In brieven bevroegen ze elkaar: hoe maak je als schrijver een onderscheid tussen jezelf en het personage? Hoe dicht laat je een personage bij jezelf komen? Wanneer is iets te kwetsbaar? Deze briefwisseling verscheen in 2024 op *DIG*.

Naar aanleiding van de briefwisseling maakten zij een theatrale performance over de poreuze huid tussen het personage, de schrijver en de wereld. Hierin onderzochten ze hoe een eetstoornis zo onzichtbaar en toch zo alomtegenwoordig kan zijn, en wat het maatschappelijke aandeel in het ontstaan en verloop van de ziekte is en kan zijn. De performance was onder andere te zien op OEROL en Wintertuinfestival.

Als coproducent heeft Wintertuin financiële ondersteuning en artistiek advies geboden bij de totstandkoming van *Onder de huid* en de voorstelling geprogrammeerd tijdens het Wintertuinfestival.

Opteffen (coproductie)

Een brabantse road story

Uitvoeringen: 63

Frino is een muziektheaterduo uit Eindhoven dat bestaat uit toneelschrijver Koen Frijns en muzikant Ruben den Brok. Frino maakt Brabantse hiphop, oftewel: brabantse hiphop. In het (deels verzonnen) Brabants maken ze muziektheater over het Eindhovense leven: over de kreupele krijgers van Woensel of excentriekelingen uit het centrum. Met eerdere voorstellingen als Grindtegeltuin en De Gouden Sodastream stond Frino onder meer op De Parade, Lowlands en Cabarestafette. Met *Opteffen* maakte Frino voor het eerst een voorstelling waarin één, groter, verhaal verteld wordt. In deze voorstelling richt Frino zich op welke invloed de heimat, en de geografische afstand tot die geboortegrond, heeft op de identiteit, ervaringen en vooral de taal van mensen. De voorstelling is een muzikale monoloog (die werd geschreven en gespeeld door Frijns) over een jong stel dat vlucht uit Eindhoven. Hoe verder ze van huis raken, hoe meer hun taal verandert. *Opteffen* is een festivalvoorstelling van 30-40 minuten die Frino in de zomer van 2024 speelde bij De Parade (in verschillende steden) en op Festival Boulevard. De voorstelling leverde hen in oktober 2024 de stimuleringsprijs van Cultuur Eindhoven op.

Jante Wortel en Corinne Heyrman met *Onder de huid* | Foto: Elske Nissen

De pers over Opteffen:

‘Met Opteffen toont het absurdistische Frino het gevaar achter (Brabantse) gemoedelijkheid (...) Het is mooi hoe Frino van het vieren van de Brabantse gemoedelijkheid uitkomt bij het problematiseren ervan, en zo het gevaar van een in zichzelf gekeerde groepsdynamiek traceert. Dat is een verrassend interessante bestemming van een verder vooral vermakelijke reis.’

de Volkskrant

‘New Kids eat your heart out, want het gaat erop in onvervalst Brabants bij Opteffen van zelfbenoemd Brabohopduo Frino. Een razendsnelle roadtrip langs lenige poëzie, opgekalefaterde beats en een vleugje dorpse gastvrijheid.’

Brabants Dagblad

Koen Frijns volgde van 2018 tot en met 2022 een ontwikkeltraject bij Wintertuin en studeerde Creative Writing aan ArtEZ. Wintertuin verzorgde als coproductent de tekstredactie (door Lotte Lentjes) en adviseerde bij het schrijven van aanvragen. Samen met Frino vroegen we met succes subsidie aan bij het Lira Fonds voor de schrijfo opdracht en bij de regeling Makers Buiten het Boek van het Letterenfonds (voor de professionele ontwikkeling van Koen Frijns). In 2025 coproduceert Wintertuin opnieuw een voorstelling van Frino die zal spelen op het Wintertuin festival 2025, en waarbij Wintertuin zal adviseren over de zakelijke inrichting van een zelfstandige stichting.

Met open ogen luisteren (coproductie)

Artistiek onderzoek naar psychische kwetsbaarheid

Uitvoeringen: 4

‘Met open ogen luisteren’ is een artistiek onderzoek naar psychische kwetsbaarheid van voormalig Wintertuinmaker Corinne Heyrman, in coproductie met Wintertuin. Hiervoor maakte Corinne, schrijver en radiomaker, samen met mensen die een psychische ontregeling kennen of hebben gekend, recent of lang geleden, bij zichzelf of bij een naaste, een luisterver telling. Het resultaat zijn indrukwekkende audioportretten, die via verschillende podcastapps te beluisteren zijn, én die op verschillende plekken, van festival tot ggz-instelling, tot een podiumprogramma zijn ontwikkeld. In 2024 vonden vier live-uitvoeringen met nagesprek plaats, bij de Woenselse Poort in Eindhoven en bij Astore in Tilburg.

Poëzie in gebarentaal op het Wintertuinfestival | Foto: Elske Nissen

Projecten & programma's

Robotstories

Onderzoeksproject

Uitvoeringen: 2 promotietrajecten, 1 artistiek onderzoek (in samenwerking met 3 onderwijspartners en 2 zorgpartners)

Met het onderzoeksproject Robotstories geven we vorm aan een nieuwe visie op auteurschap in de 21ste eeuw: van literair schrijver en scheppend individu, naar cocreatief makerschap met maatschappelijk impact. In samenwerking met HKU, Vrije Universiteit en ArtEZ verkent Wintertuin of literaire verteltechnieken de mogelijkheid bieden om een sociale robot met verbeelding tot leven te wekken, en werkelijk in gesprek te gaan met mensen in een zorgcontext.

In 2024 zette een collectief van drie aan Wintertuin verbonden schrijvers hun schrijfkunst in voor de bezieling van Pepperrobot Memo in de sociale context van de ouderenzorg. We onderzoeken of deze sociale robot specifiek ingezet kan worden om het welzijn te bevorderen van mensen met dementie. Hiervoor werken we samen met woonzorglocaties Vitalis WoonZorgGroep en AxionContinu.

In 2024 startte een nieuwe editie van dit langjarige onderzoek, waarin inmiddels twee promotieplekken aan de VU en een artistiek onderzoek aan ArtEZ zijn opgenomen. Deze door NWO (SIA-Raak) gefinancierde editie loopt tot en met 2029.

Conversations

Internationaal symposium over de toekomst van literatuur

Uitvoeringen: 2

Conversations is een reeks van internationale paneldebatten waarin we de laatste ontwikkelingen in de literaire sector in kaart brengen en van context voorzien. Mensen uit de internationale literatuursector gaan met elkaar in gesprek over thema's die belangrijk zijn voor iedereen binnen de literaire wereld: van makers en podia tot beleidsmakers en uitgevers.

In 2024 organiseerden we tweemaal een editie van Conversations: tijdens de live teammeeting van CELA in Madrid vond een editie plaats rond het thema solidariteit. In het panel namen stafleden uit het team van CELA zitting samen met projectalumni en lokale literair professionals. Tijdens de industriedag Nieuwe Types vond een nieuwe editie plaats rond het thema activisme. In het panel namen naast Wintertuins writer-in-residence Flurina Badel ook nationale literair professionals plaats: Richard Kofi, Lisa Weeda, Jurgen Maas, Alyssa Saro en Clarice Gargard.

Publiek bij een voorstelling | Foto: Elske Nissen

Beide edities van Conversations waren in het Engels en werden gelivestreamd om ook een internationaal publiek te kunnen bereiken. De opnames werden achteraf online gepubliceerd en verspreid via de kanalen van Wintertuin en CELA.

Educatie & werkplaats

Literatuurnest

Maandelijkse schrijfwerkplaats

Edities: 4 + 1 workshop

Schrijvers, dichters en verhalenvertellers werken doorgaans alleen. Literatuurnest biedt hen de mogelijkheid om hun teksten voor te leggen aan collega-schrijvers en -lezers en ervaringen en kennis uit te wisselen. Gezellig, laagdrempelig en zonder pretenties. Elke editie van Literatuurnest leggen twee à drie schrijvers een tekst aan de groep voor waarover zij een vraag hebben. Door samen over teksten en schrijfproblemen te praten, is Literatuurnest zowel voor de voordragende schrijvers als de andere deelnemers leerzaam.

In 2024 organiseerden we vier edities, in Nijmegen, Utrecht, Tilburg en Arnhem. De editie in Tilburg is de jongste en is gestart in het voorjaar van 2024. Deze editie wordt georganiseerd door literair productiehuis Tilt en begeleid door Aline Arts en Renée Wetzels. De Arnhemse editie hebben we in de zomer stopgezet, omdat de editie weinig jongere schrijvers (in de leeftijd 18-35 jaar) aantrok - de voornaamste doelgroep van Literatuurnest. De Arnhemse editie werd begeleid door schrijvers Myrthe Oomen en Wietse Leenders en kwam samen in boekhandel Hijman Ongerijmd. De begeleiding van de andere twee edities werd verzorgd door Hannah Chris Lomans en Sam Theunissen (Nijmegen) en Rosa de Rijk en Nicole Kaandorp (Utrecht).

Voor de Nijmeegse editie breidden we het Literatuurnestconcept uit door een aantal talentvolle deelnemers een extra, individuele feedbacksessie met een redacteur aan te bieden om hun tekst af te maken. Deze teksten publiceerden we vervolgens op ons platform Notulen van het Onzichtbare. In het najaar van 2024 organiseerden we voor de begeleiders van Literatuurnest een workshop over het werken met en begeleiden van neurodiverse makers, verzorgd door Elke Schrijen.

Makersmeetings

Verdieping en professionalisering voor schrijvers

Uitvoeringen: 5

Wintertuin biedt individuele ontwikkeltrajecten aan voor beginnende literaire makers. Om uitwisseling tussen deze makers aan te wakkeren en inhoudelijke verdieping en

professionalisering van hun maakpraktijk aan te moedigen organiseren we jaarlijks makersmeetings. Tijdens deze meetings zijn steeds twee makers aan zet om een programma te cureren dat aansluit op hun behoeftes als makers en zaken die op dat moment spelen in hun praktijk.

In 2024 verdiepten de makers zich in de volgende onderwerpen: met tekenaar Gwen Stok onderzochten ze de mogelijkheden van illustratie en maakten ze eigen zines; met kinderboekenschrijver Sanne Roosenboom gingen ze aan de slag met het schrijven voor kinderen; ze spraken met elkaar over de rol en mogelijkheden van speculatieve en fantastische elementen in hun werk; met dichter Robin Block hadden ze het over het gebruik van autobiografische elementen en familiegeschiedenis in teksten en met writer-in-residence Flurina Badel spraken ze over meertaligheid in literair werk en hoe te schrijven en maken in kleinere talen, zoals dialect.

Open Dag Wintertuin

Informatiedag voor beginnend schrijftalent

Uitvoeringen: 1

Om onze inspanningen op het gebied van talentontwikkeling voor schrijvers zo goed mogelijk lokaal en regionaal in te bedden, organiseerden we op 3 februari een (goed bezochte) open dag. Makers en schrijvers uit onze verschillende schrijfwerkplaatsen konden elkaar hier ontmoeten en volgden gezamenlijk een programma. Makers Merlijn Huntjens en Moni Zwitterloot gaven presentaties, men kon workshops bijwonen van schrijver Amal Karam met als thema 'Wat ben ik waard en hoe breng ik dat in rekening?' en van Merlijn Huntjens over het aankloppen bij literaire organisaties, en er was een netwerkgelegenheid met literair professionals Willemijn Lindhout (Wintertuin), Rob Hartgers (RFG), Lotte Lentes (De Revisor), Jana Mol (ROSE Stories) en Milan Dolk (Op Ruwe Planken). De dag werd afgesloten met een open mic.

Lezen met de Sterren

Leesclubdeluxe

Uitvoeringen: 1

Hoe krijg je de jeugd van nu nog aan het lezen? Lezen met de Sterren is een leesbevorderingsproject van Wintertuin in samenwerking met Bibliotheek Gelderland Zuid dat over de jaren heen al duizenden scholieren in Gelderland en Overijssel met hun neus in de boeken heeft gekregen. Middelbare schoolleerlingen uit regio Gelderland lezen gezamenlijk een actueel en toonaangevend boek, volgen een leesworkshop en gaan vervolgens met de auteur van het boek in gesprek. Dit jaar lazen ruim 200 bovenbouwleerlingen uit regio Nijmegen gezamenlijk het boek *Zonder titel* van Erna Sassen en gingen ze op de dag zelf

Workshopdeelnemers tijdens Nieuwe Types | Foto: Elske Nissen

Afsluitende dj op het Vergezichtenfestival | Foto: Petra Katanic

in leesgroepjes en, onder leiding van interviewer Marjolein Visser, met Erna Sassen in gesprek over het boek.

Cursus literair schrijven Radboud Universiteit

Schrijflessen voor Radboud- en HAN-studenten

Uitvoeringen: 5 blokken van 7-8 lessen

In de cursus Literair schrijven, die Wintertuin speciaal ontwikkelde voor het creatief cursusaanbod van de Radboud Universiteit, maken studenten van allerlei studierichtingen kennis met het schrijven van proza en poëzie. In een reeks van zeven à acht lessen bouwen zij een brede basis op over schrijftechnieken en literaire genres, en wisselen ze teksten en feedback met elkaar uit. Zo leren ze op laagdrempelige wijze hoe ze een sterk gedicht kunnen schrijven, of hoe je spanning opbouwt in een kortverhaal.

In 2024 werden deze cursussen verzorgd door (voormalig) Wintertuinmakers Moni Zwitserloot (queer poetry), Puck Füsers (poëzie), Jordi Lammers (kort verhaal) en Thom Wijenberg (proza & poëzie).

Poetry Circle

Regionaal ontwikkeltraject

Uitvoeringen: 1 reeks van 8 bijeenkomsten + podiumpresentatie

In het voorjaar sloegen Wintertuin, Poetry Circle, Willemeen en boekhandel Hijman Ongerijmd de handen ineen en lanceerden ze Circle 025 Arnhem-Nijmegen. Dit traject is speciaal bedoeld voor beginnende spoken word-artiesten, dichters, schrijvers, verhalenvertellers en muzikale rijmers uit de regio Arnhem-Nijmegen. Gedurende acht weken ging een groep van vijftien (beginnende) makers aan de slag met opdrachten en workshops om hun eigen stem en podiumpresentatie beter te leren kennen. Dit deden zij onder begeleiding van ervaren performers Steff Geelen en Lev Avitan en diverse gastdocenten. Op 31 mei vond in Willemeen de eindpresentatie plaats, waarbij de deelnemers lieten zien waar ze gedurende het traject aan hadden gewerkt.

Spreekuur voor schrijvers

Online vraagbaak

Uitvoeringen: 1

Voor beginnende schrijvers kan de literaire wereld best onoverzichtelijk zijn. Hoe kom je op een podium terecht? Welke literaire tijdschriften zijn er zoal en waar moet je op letten als je een tekst opstuurt? Hoe vind je aansluiting met andere schrijvers en lezers, en wat kan dat je opleveren? Waar kun je terecht als je subsidie wil aanvragen voor een project en wat heb je nodig voor een subsidieaanvraag?

Met dit soort vragen konden makers aankloppen bij ons Spreekuur voor schrijvers. In juni schoven vijftien makers digitaal bij ons aan om met onze talentontwikkelaars en redacteurs in gesprek te gaan over vragen of kwesties waar zij in hun makerschap tegenaan liepen.

Publicaties & uitgaves

Notulen van het Onzichtbare

Online platform van Wintertuin

Publicaties: 71

Notulen van het Onzichtbare is Wintertuins online podium voor talent, experiment en verdieping. Op de Notulen lees je poëzie, proza, essays, columns, interviews en meer. Ook is er ruimte voor crossovers, literatuur in beeld, video, muziek, beeldende kunst en podcast. Op de Notulen presenteren we onze makers, blijven we voormalig makers volgen en verbinden we nieuwe schrijvers aan ons. Ook bieden we verdieping bij de uitgaven en producties die door de andere afdelingen van Wintertuin gemaakt worden.

In 2024 verschenen er 71 publicaties op Notulen van het Onzichtbare. Een greep uit de publicaties: vier seizoensillustraties van opkomende illustratoren; een onderzoeksdossier naar aanleiding van de Wintertuinssessie van Maureen Ghazal; voorpublicaties van de uitgaven van Wintertuin Curaçao en de Schrijfwerkplaatsbundels; we deelden werk van makers van onze collega's van BRUT en Theater a/d Rijn met een literaire inslag/component; we werkten samen met Schrijvers in Sluis, Nimma Aan Zee, RFG Magazine, POST en Radboud Universiteit; en we publiceerden ingezonden werk in de vorm van poëzie, proza en beeldend werk.

De barmhartige staat

Debuutroman Etienne Ys

Oplage: 1.250

Hoe zou de wereld eruit zien als West-Afrika het westelijk halfrond had veroverd? In de historische roman *De barmhartige staat* keert Etienne Ys de geschiedenis om, waarvoor hij rijkelijk put uit zijn politieke en bestuurlijke ervaring om de intriges achter de schermen van het landelijk bestuur levendig inzichtelijk te maken. Met vaart, humor en spanning, en met echo's van politieke series als *Borgen* en *House of Cards*, laat Ys zien dat de essentiële vragen in ons bestaan net zo goed gelden voor een koning, kroonprins of een tot slaaf gemaakte: hoe houd je je staande in een veranderende wereld, hoe gaan we met elkaar om, en welke plek heeft mededogen nog in onze samenleving?

Etienne Ys, voormalige minister van Financiën en minister-president van de toen nog Nederlandse Antillen, is geboren en getogen in Curaçao. Als premier, en vervolgens als adviseur speelde hij een belangrijke rol bij het vormgeven van de nieuwe staatkundige verhoudingen binnen het Koninkrijk, die op 10 oktober 2010 van kracht werden. Hij prijst zich gelukkig aanwezig te zijn geweest bij de geboorte van Curaçao als autonome staat binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Zijn politieke mantra ‘*formashon, formashon i mas formashon*’ (‘*educatie, educatie en meer educatie*’) klinkt nog altijd door in zijn werk en leven. Met zijn stichting Tur Ta Konta (‘iedereen telt’) heeft hij, samen met vele toegewijde vrijwilligers, honderden kinderen bijgestaan die worstelden met rekenen. Met zijn debuutroman *De barmhartige staat*, hoopt hij ook bij te kunnen dragen aan het stimuleren van de leescultuur in zijn land.

De barmhartige staat kreeg zowel hier als op Curaçao veel aandacht, met interviews op Radio 1 (NOS, Nooit meer slapen) en een uitgebreide spread in *Trouw*.

“*De Barmhartige Staat* is meer dan een historische roman; het is een diepgaande reflectie op macht, conflict en de menselijke natuur. Etienne Ys stelt grote vragen die niet alleen relevant zijn voor de geschiedenis, maar ook voor het heden. Voor de lezers op Curaçao, en breder in het Caribisch gebied, biedt dit boek een nieuwe manier om na te denken over de koloniale erfenis en de mogelijkheid van een vreedzame toekomst. Met scherpe dialogen, een rijke wereldopbouw en filosofische diepgang, bewijst Ys dat hij niet alleen een begaafd politicus is, maar ook een auteur met een krachtige stem.”

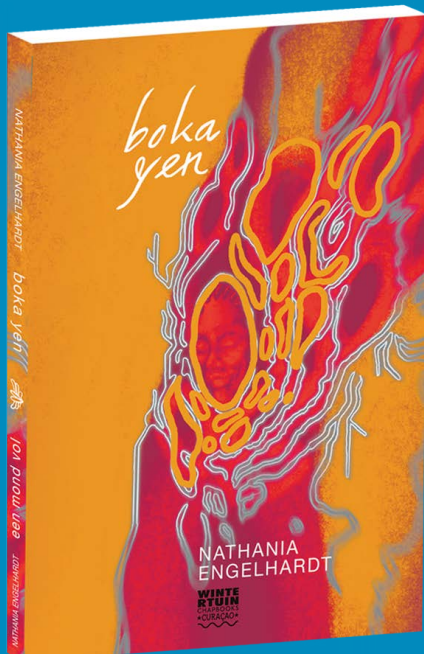
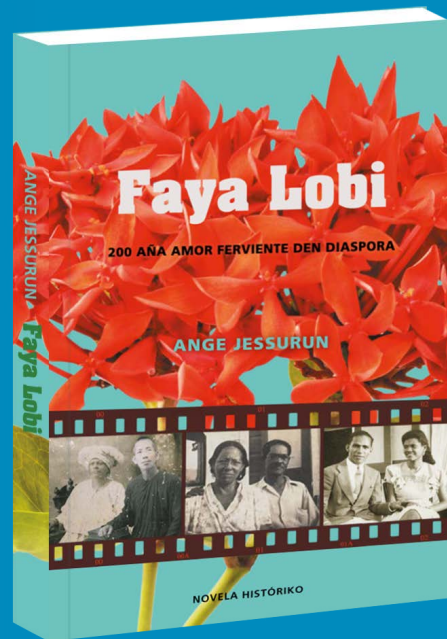
Curaçao.nu over *De barmhartige staat*

Een bewolkte hemel

Bundel Schrijfwerkplaats Arnhem

Oplage: 100

Negen mensen die Nederlands leren kwamen negen weken lang samen in de Schrijfwerkplaats in Rozet en azc Elderhoeve in Arnhem. Konstantinos Razos, Masoma Sultani, Piter Arrian, Svitlana Barantsova, Xiaoru, Jean Michel Kola, Shewit Fshatsien en Zakia Issa schreven en herschreven hun verhalen, gedichten en columns onder begeleiding van schrijvers Maaïke Rijntjes en Sanne Aletta van Otten. De beste teksten uit Wintertuins Schrijfwerkplaats Arnhem zijn samengebracht in deze bundel.

Boka Yen / Een Mond Vol

Tweetalige dichtbundel Nathania Engelhardt

Oplage: 300 (inclusief 2e druk)

Boka Yen / Een Mond Vol is een tweetalige dichtbundel in het Papiaments en het Nederlands. Het is de onofficiële biografie van Nathania Engelhardt waarin verschillende versies van haar identiteit opvallen. Nathania: "Een Mond Vol is een gesprek tussen mij en mijn ego, om de wereld waarin ik leef te proberen te begrijpen en er zin aan te geven. Het is mijn manier om te onderzoeken en vast te leggen wie ik ben gedurende verschillende levensperioden. Omdat ik meer dan een docent en expert op het gebied van communicatie, onderzoek en debatteren ben. De bundel is een liefdesgedicht en een lijdensverhaal; een gestoofd onderzoek en gekruide kritiek van actueel nieuws, lokale en internationale thema's."

Naast deze nieuwe titels verschenen in 2024 in herdruk:

Oro is goud

Verhalenbundel Maghalie van der Bunt-George

Oplage: 600 (2e en 3e druk)

De twaalf verhalen in deze bundel, die voort is gekomen uit Maghalie's deelname aan de schrijfcursus Creative Writing Curaçao, weerspiegelen de onlosmakelijke band tussen de mensen van Curaçao en Nederland. Verschenen in het herdenkingsjaar van de afschaffing van de slavernij kijkt het boek niet alleen naar de doorwerking van het koloniale verleden, maar biedt het ook een blik op de toekomst. Zo brengt de lezer een bezoek aan de Curaçaose wijken Otrobanda en Nieuw Nederland, verhaalt de schrijver over de geschiedenis en leefomstandigheden van de eilandbewoners en geeft ze een kritische stem aan de beeltenissen van twee kopstukken uit het slavernijverleden van Curaçao. Maghalie (1973) is een kind van twee werelden en voelt zich innig verbonden met beide landen in het Koninkrijk.

Faya Lobi

Debuut Ange Jessurun

Oplage: 200 (5e druk)

In 2022 verscheen *Faya Lobi*, het debuut van de Curaçaose schrijver Ange Jessurun. Om dit verhaal, dat gebaseerd is op ware gebeurtenissen, te kunnen schrijven, dook Ange in haar familiegeschiedenis. Ze schetst een persoonlijk beeld van onder meer het slavernijverleden van haar familie en het liefdesverhaal van haar ouders. Met dit boek wil zij mensen inspireren om zich te verdiepen in hun eigen verleden. *Faya Lobi* draagt bij aan bewustwording van het slavernijverleden en neemt de lezer mee op ontdekkingsstocht.

Deelnemers Industriedag Nieuwe Typoes in Theater a/d Rijn | Foto: Petra Katanic

ACTIVITEITENOVERZICHT 2024

	uitvoeringen	bezoekers	waarvan betaald	waarvan onbetaald
MANIFESTATIES	4	1.322	672	650
PROGRAMMA'S EN PRODUCTIES	15	1.360	1.020	340
CO-PRODUCTIES MAKERS	152	5.860	5.710	150
INTERNATIONAAL	43	2.313		
	bijeenkomsten	deelnemers		
TALENT & WERKPLAATS	59	747		
EDUCATIE	41	320		
TOTAAL AANTAL BEZOEKERS 2024		11.922	2023	9.283

	publicaties	totale oplage
UITGEVERIJ	7	1.850

	publicaties	unieke bezoekers
NOTULEN VAN HET ONZICHTBARE	71	9.600

COLOFON

Stichting de Wintertuin

Postbus 1009
6501 BA Nijmegen
wintertuin.nl

bezoekadres
Mariënborg 75
6511 PS Nijmegen

RAAD VAN TOEZICHT

Sharon de Randamie (voorzitter, in functie per 01-01-2020)
Bert Krikke (in functie per 20-04-2023)
Helleke van den Braber (in functie per 01-05-2024)
Siart Smit (in functie per 01-05-2024)
Malika Soudani (in functie per 01-11-2024)

BESTUUR

Frank Tazelaar, directeur/bestuurder artistiek en zakelijke leiding Wintertuin
Peter Hendrixx, directeur/bestuurder Performing

ARTISTIEKE KERN

Frank Tazelaar, zakelijke en artistieke leiding
Kim van Kaam, hoofd talentontwikkeling en coördinatie CELA
Lisanne Boomkamp, teamleiding

REDACTIE, PRODUCTIE & PROGRAMMA

Myrna Eppings
Merle Findhammer
Laurens van de Linde
Noortje Kessels
Desta Matla
Denise Moura

Tom Verstappen
Thom Wijenberg
Stella Oudgenoeg
(stage)
Stef Hulskamp (stage)

MARKETING, PUBLICITEIT & EDUCATIE

Naomi Engels
Noor Lorist
Erik Peters

Jolijn Wapperom
Teun Keijzer (stage)

ONTWERP

Jos Lenkens

PRODUCTIE

Quirijn Lokker
Aafke van Pelt
Holly van Zoggel

HR

Ires Manuel

BUREAU & ADMINISTRATIE

Nine Hoog Antink
Jill Naaijen
Erik van Dam

WINTERTUIN CURAÇAO

Joeri Oltheten

De dansvloer op het Vergezichtenfestival | Foto: Petra Katanic

WINTER TUIN

wintertuin.nl